

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI LAKÁS:
Kul-monostorutca 181. szám.

Megjelen a lap hetenkint 3-szor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton délelőtt. Ára évnegyedre 3 ft. o. 6.
Hirdetési ár: 6 hasábos sorért 1-ór 7 kr., 2-ór 6 kr., 3-ór 5 kr. o. 6. minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelik.
A „nyilttér” cikkek sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez czimzendők.

KIADÓ-HIVATAL:
Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

Előfizetési felhívás a K. KÖZLÖNY július—decemb. folyamára.

Most, midőn az idők és események beszélnek, úgy hiszszük, nincs miért fejtegetnünk a politikai hírlap-irodalom rendkívüli fontosságát.

Azon olvasó-közönség, mely meddőbb és színtelenebb korszakokban is szellemi táplálékul lapjainkat is igénybe vette, azt most bizonyonyalammal kevésbé fogja nélkülözni, mert mi is teljes ráadásunkkal arra törekszünk, hogy eszméinkkel s adatainkkal a napok legfontosabb kérdéseinek színvonalán haladjunk előre.

Lapunk változatlanul az eddigi irányban s az eddigi összhangzó elv s gondolkozásmódu erővel folytatja pályáját, de a nemzet szellemi munkálkodását közvélemény pártoló anyagi részvételéből merithetvén, legyen szabad emléntünk, hogy valamint mi határozott előretöréseinkben, úgy a t. olvasó-közönség is, eddig kitüntetett részvételében nem fog lankadozni.

A „K. Közlöny” előfizetési ára:
Félévre 6 forint o. ért.
Évnegyedre 3 „
Tisztelet előfizetők az előfizetési pénzeket kiadónk STEIN JÁNOShoz (bel-középutca Stein könyvkereskedése) méltóztassanak beküldeni, hol a pontos szétküldekről gondoskodik van.

A „K. Közlöny” szerkesztősége.

Kolozsvár, június 15. 1866.

(H.) Soba még semmiből ürgy alatt nem gyakoroltatott erőszak a jog felett, több önkényvel nem szegtetett meg szerződési jog, mint az jelenleg Poroszország részéről történik! — így szól a „Wiener Abendpost”, s midőn a bécsi hivatalos újság esti lapja e kimondással mintegy a világbírószág ítéletére hivatkozik, bizonyára ez ítélet részrehajlatlanságába veti bizalmát, azon világos fölfevéssel, hogy — ha van igazság a földön — az ítélet Austriának elégtételt szolgáltat, igazat ad, mert Austria a jog terén áll szemben az erőszakkal, s nem lehet az, hogy az erkölcsi világ rendjének alapja, a jog, alárendeltessék a hatalomvágy igényeinek. Igaza van a hivatalos lapnak; e bizalom és ragaszkodás a jog elvéhez, e határozott ellenszenv és tiltakozás a pusztá hatalom elvének uralma ellen, tiszteletreméltó proklamáció a oly meggyőződésnek, oly politikai moral iránti hódolatnak, mely nélkül az államok és nemzetek sorsa örök bizonytalanság hullámain hanyatnék, s melyet mi legjobban érthetünk. Ez álláspontról lehetetlen részvételt nem viselhetünk, mert hiszen a hivatalos lap, a külpolitikai helyzetet illetőleg legalább, oly szempontot inaugurál, melyet a magyar országgyűlés a belpolitikára nézve nyilván irányadóul fogadott el s ajánlott a kiegyezkedés sikerének biztosítása végett. Azonban, hogy e tekintetben mennyire terjedhetnek reményeink, ezt meghatározni biztos adataink nincsenek. Csupán arra akarunk figyelmeztetni, hogy fájdalom, keserű tapasztalatok ugyan, melyek iránt nem lehetünk közömbösek, a kormányhoz legközelebb álló hírlapi organ által oly elvi szempontot látszanak érvényre emelni, mely hogy a belpolitikai illetőleg is irányadó hatást gyakoroljon — csak óhajthatjuk.

Jed Eközben az események, ha nem is rohanva, de határozottan azon irányban fejlődnek, melyet eddigi szemléinkben következetesen jelöltünk, s ma már ott állunk, hogy ha a helyzetet akarnók jelmezni, talán joggal mondhatnók: a háboru javában foly, csak hogy — még nem kezdődött meg. Paradoxon, melynek sokkal több értelme van, mint hamarjában hinné az ember; mert az tökéletesen mindegy, sok lópor fogy-e el, vagy egy ágyút sem sütnék el, vannak-e halottak a csataterén, vagy senkinek hajaszála sem görbül meg, ha egy haderő egy másik ellenséges hadsereg fenyegető előnyomulása miatt visszavonulni, sőt egészen elhagyni kénytelen egy országot, a hol az általa képviselt ha-

talomnak felsőbbjei joga van, — ez háboru optima forma. Már pedig az osztrákok szerdára virado éjjel Altonát is elhagyták, s a Kalik tók dandára 13-án már hannoverai területen állott, s Gablenz Holsteinből búcsuzó proclamatiójában azt említi ki egy telegramm szerint, hogy az austriaiak azért vonulnak el, mert „csekély haderővel lehetetlen ellentállani, a mi annyit tesz, mint: stratégia s nem csupán politika! Hogy a diplomáciai viszony Poroszországgal megszakított, már mult számunkban közlök. Említsük-e, hogy a poroszok kormányt helyeztek be Holsteinba, hogy az Austria által összehívott rendek gyűlését erőhatalommal akadályozzák meg, hogy Lesser kormánytanácsost, ki e gyűlésre biztosul volt kinevezve, elfogták? stb. Ugy hiszszük, elég érthető, hogy ez nem békés, hanem háborus viszony.

Austria be is jelenté Frankfurtban még a mult hétfőn a poroszok erőszakoskodását, s indítványozá, hogy az egész szövetségi hadsereg (Poroszország ellen) mozgósítsassék azonnal, mely indítvány felett csütörtökön volt határozat hozandó.

Bécsi lapokban az osztrák-orosz szövetség valószínűségét emlegetik, s a minden áron mindig és mindent leghamarább tudni akaró „Presse” már azt is megsugja, hogy néhány nap alatt (!) egy orosz hadtest (!) szállittatik Dalmatiába (?) vasuton. Nem állunk jót érte, hogy az egész hír nem koholmány, s inkább csak arravaló, hogy a kedélyeket „kellemesen” izgassa, s tán nagylelkűleg sejtse, hogy ha Austria nem hívja segítségül a bécsi centralistákat — a muszkákra szorul. Ez valóban szomorú dolog lenne, mert a szlávokon kívül talán egy nemzetiség se üdvözlőné egy ilyen hadsereg átlépését a birodalom határain, s e szövetség többlet ártana, mint használna a birodalomnak. De ha már választani kellene, talán az oroszok barátságánál is többlet ártana egy — szövetség a centralistákkal!

A pesti országgyűlés.

A képviselőház jun. 12-kén tartott ülése *).

Elnök: Szentiványi Károly; jegyző: Joannovich György.

A közelebbi ülés jegyzőkönyve hitelesítettvén, Manojlovics Emil képviselőnek f. évi július 1-sőtől számítva a kért hat heti szabadságidő megadatott.

Elnök ezután a házhoz érkezett irományokat mutatja be, ezek közt megemlítendőek véljük Meddan Endre képviselő kérvényét, melyben képviselői napidijait az országgyűlés megnyitásától kezdve egész márt. 7-ig, mint a mely napon a képviselőházban megjelent, magának utalványoztatni kéri.

Csanády Sándor a kérvényt felolvastatni kívánta.

Bónis Sámuel azt véli, hogy ha a ház a szabályok szerint akar eljárni, ezen kérvényt véleményezés végett vagy a kérvényezési, vagy a költségvetési bizottmányhoz kell utasítani.

Szentkirályi Mór nézete szerint a folyamodó tagja lévén a háznak, kérése — ennek természeténél fogva is — egyenesen a költségvetési bizottmány köréhez tartozik.

A ház ezen utóbbi vélemény szerint hozza határozatát.

Ezután elnök ur felolvastatá a számvizsgáló bizottmány megalakítására beadott szavazatok eredményét; a beadott szavazatok mennyisége összesen 276; öt üres; ezeknek nem kell számadasi vizsgálat. Általános többséget nyertek Csengery Imre 225, Detrich Zsigmond 208, Gubody Sándor 133, Bernáth Zsigmond 126 és Madocsányi Pál 111 szavazattal.

* Miután az ez ülésben hozott határozatok a practicus élet egyeztető momentumai körül énként illusztrálják az országgyűlés állásponjtát s belviszonyainkat, érdekesnek találjuk az erről szóló tudósítást a „Pesti Napló” után ez alkalommal egész terjedelmében adni.

Vélemény: A kérdésben forgó közigazgatási tárgy elintézése a ministerium honvédelmi osztálya illetőségéhez tartozván, a jelen folyamodvány addig, míg a képviselőház annak tárgyalását oda utasíthatná, a levéltárba teendő. (Helyeslés.)

Elnök: A t. ház elfogadja a bizottság véleményét.

Olvassa a kérvényi bizottság jelentését a m. eszéki választókerület választóinak folyamodványa tárgyában, melyben a központi választmány eljárása ellen panaszolva, kéri a követválasztás mielőbbi megtarthatását eszközölni.

Vélemény: Ezen panasz a megtörtént választás által el lévén enyészettve, tudomásul vétetik. (Helyeslés.)

Elnök: Elfogadja a tiszt. ház a bizottság véleményét? (Elfogadjuk!)

Olvassa a kérvényezési bizottság jelentését Duna-Földvár m. városa főbírájának, Reiter Józsefnek, és több előjárónak aláírásával ellátott folyamodványa s egy, a m. kir. helytartótanácsához benesztett és mellékletül csatolt kérelemlevelük iránt, melynek elsejében a reájok nézve ugy anyagi, mint erkölcsi tekintetben már-már elviselhetlenné vált katonai beszállásolás ellen, a másodikban pedig, a beszállásolásból eredt egyes sérelmek iránt panaszokdván, kéri a törvényhozást 1-ör a fejedelemsélnél közbenjárni, hogy a folyamodványa mellékelt kérelmek minél előbb sikeresítsessék; 2-orkieszközölni, hogy városukban katonai laktanya építtessék.

Vélemény: A katonai elszállásolásnak rendezése már az 1840-ik évi országgyűlés által szükségesnek találtatván, s e végből országos küldöttség által az előmunkálatok meg is tétetvén, ezen tárgy — mint olyan, mely a törvényhozás intézkedését igényli, előjegyeztetik, s a kérvény addig, míg a törvényes állapot helyreállítatván, az országgyűlés törvényhozás utján iránta intézkedhetnek, az országgyűlési levéltárba teendő. (Helyeslés.)

Elnök: A t. ház elfogadja a bizottság véleményét.

Olvassa a kérvényi bizottság jelentését ama folyamodás tárgyában, melyben Duna-Földvár mezővárosa nevében annak főbírája és több előjárója előadják, miszerint a nemzet az ország sóbányáit a sz. korona jövedelmeinek kezelése alá azon okból helyezte, mivel a só első szükségleti tárgy lévén, annak könnyebb előállítása a népre nézve jótétemény. Miután a sz. korona részéről különböző pártfogolás nem feltételezhető, kell hogy annak jótéteményeiben az ország minden lakosa egyaránt részesülhessen. Előadják, hogy a legközelebb lefolyt 17 év alatt Pestről a Duna mellett lefelé létezett minden só-ház eltöröltetett, — előadják, miszerint a só-házak eltörölése után vidékükön a scorbut, mint azt a mellékelt orvosi bizonyítvány igazolja, szerfelett elterjedt, — a marhatenyésztés, miről azelőtt a vidék nevezetes volt, megcsökent, s mind ennek okát abban találják, hogy a só magánosak által árultatván, ára tetemesen felugrott, s nagyobb mennyiségben megszerzése megnehezítettet. Panaszolják, hogy a só-hivatalok megszüntével a népnek a só-házak körül és a só szállítása általi keresetmódja is elenyészett. Kéri azért az országos kormánytól a só-hivatalok visszaállítását eszközölni.

Vélemény: Ezen kérvény, a felelős magyar ministerium életbeléptetésével, kellő intézkedés végett, a pénzügyi ministeriumhoz leszen által teendő, addig a ház levéltárában megtartatván. (Helyeslés.)

Elnök: A tiszt. ház a bizottság véleményét elfogadja.

Olvassa a kérvényi bizottság jelentését ama folyamodás tárgyában, melyben Andrassy Ferencz, többi pályázói társai nevében is, előadja, miszerint az 1844-iki országgyűlés által Pesten építendő országúthoz iránt javaslat és terv készítése végett küldött országos választmány — elnöke által ő és többi pályázói társai tervkészítésre felszólítatván, az érdemesnek talált művek közötti kiosztatni igért ezer arany jutalmat mai napig meg nem kapták; — s kéri az országgyűlés figyelmét e tárgyra is kiterjesztetni.

Vélemény: Bátor az országos bizottmány által kitűzött pályajutalom a nemzet igéretétül tekintendő: annak megvizsgálása azonban, melyik pályamunka érdemelte ki a kitűzött jutalmat, a közmunka ministeriumhoz tartozván, ezen kérelem, a felelős magyar ministerium életbeléptetéséig, annak idejében azon ministeriumhoz leendő általtétel végett, a ház irattárában megtartandó. (Helyeslés.)

Elnök: Elfogadja a t. ház a bizottság véleményét. (Elfogadjuk!)

Olvassa a kérvényi bizottság jelentését szathmár-némethi sz. kir. város közönsége és lakosainak

a debreczen-szathmár-szigeti vasut érdekében beadott folyamodása tárgyában.

Vélemény: E folyamodványok a képviselőház f. évi martius 22-kén hozott végzése értelmében, a közigazgatási ügyek tárgyalására kiküldött bizottmányhoz utasítatnak. (Helyeslés.)

Elnök: A tisztelt ház elfogadja a bizottság véleményét.

Olvassa a kérvényi bizottság jelentését. Torontálmegyében fekvő Sándorháza telepítvényes közönség lakói folyamodása tárgyában, melyben a telepítvényes közönség földesúri szolgálatait országos költségen megváltatni kéri, és azt, hogy addig, míg a törvényhozás ez ügyben intézkedni fog, határozatul mondassék ki, hogy a telepítvényesekre nézve a törvény és a törvényes gyakorlat tartassék fenn.

Vélemény: Mi a folyamodvány első részét illeti, miután a kérdés: mikép kell és lehet a telepítvényes közönségek tartozásait megváltani? — a közigazgatási ügyekben kiküldött bizottmány teendőihez tartozik, a jelen beadvány oda utasítsassék; a második kérelem pedig a közigazgatás hatáskörébe esvén, a maga idején kinevezendő belügyministerrel közlendő.

Elnök: Elfogadja a t. ház a bizottság véleményét.

Szentkirályi Mór a kérvényt a codificationalis bizottmányhoz, mint illetékesebb hatáskörűkhöz kívánja utasítani, mi is elfogadtatott.

Olvassa a kérvényi bizottság jelentését Zsitkovszky Károly eperjesi óras folyamodása tárgyában. Mint folyamodó előadja, neki 30 évi fáradozás után sikerült egy új rendszerű zongoraféle hangszer összeállítani, melynek egyebek mellett az lenne az előnye, hogy hangolni nem kellene. Hogy ezen találmánynak egy újabb, tökéletesebb szerkezettű példányt készíthesse el anyagi segélyért folyamodik a képviselőházhoz, igérvén egyszerűsöd, hogy hangszerének amaz elkészítendő új példányát a nemzeti muzeumnak engedendí át.

Vélemény: A képviselőház sajnálatát fejezvéen ki, hogy ilyenmü művészi vállalatok felségelésére fordítható alappal nem rendelkezhetik; addig is, míg a törvényes felelős kormány megalakulna, s a jelen folyamodvány az illetékes pénzügyi ministeriumhoz által származtathatnék, azt jegyzékbe veendőnek s irattárába leteendőnek határozza. (Helyeslés.)

Elnök: A t. ház elfogadja a bizottság véleményét.

Olvassa a kérvényi bizottság jelentését. A 25 darab eredeti és az ügy eldöntése után már előlegesen visszakért okmányokkal támogatott, tolnamegyei Fadd helyisége 108 szellére nevében beadott kérvény tárgyában. E szerint említett szellérek már 1842 óta urbéri pert folytattak egykori földesurok, néhai Bartal György ellen. Ügyök azonban elintézetlen volt még, midőn az 1848-iki törvények minden ilyenennmü kérdéseket és pereket háttérbe toltak. 1851-ben azonban az előbbi per újra folyamathat tétetett, s egyuttal szelléri tartozásai leróvása végett is bepereltettek. — Azonban mindkét per egység által befejezetett, de, mint folyamodók állítják, tudtok és akaratok ellenére. Ennélfogva 1858-ban földesurok ellen a folyamodók pert indítottak, melyet azonban 1859-ben, minden urbéri törvényszék előtt elvesztettek. — Azóta is folyamodtak kérelmezők felsőbb helyekre, de minden siker nélkül. — Ezen, számukra kedvezőtlen eredményt főleg a szükséges okmányoknak a per folyamalaatti meg nem szerzethetésnek tulajdonítják. — Folyamodók tehát a végett: egészítse ki a t. képviselőház az urbéri törvényeket akként, hogy az övékhez hasonló esetben, a vesztesékké lett felek, ha később jutnak urbériséget tanúsító okmány birtokába, az urbéri perket minden megszorítás nélkül újból feleleveníthessék. Egyszermind pedig kéri, világítsassék meg e törvény annyira, hogy azonnal meghatározhatóak lehessenek az urbéri zsel-lér-állapotok körül felmerülő kérdések.

Vélemény: Fennálló törvények módosítása, illetőleg bővebb kifejtése forogván szóban, a jelen kérvény a codificationalis bizottmányhoz utasítandó. (Helyeslés.)

Elnök: Elfogadja a tisztelt ház a bizottság véleményét? (Folytatása következik.)

A képviselőház ülése június 13-kán. A mai napirend — Deák indítványa, mely szerint az inségyben fölösleges a felirat, miután a szükséges előintézkedések iránt Ó Felsőge már rendelkezett, s Kállay Ödön és Halász Boldizsár módosítványa a felirati javaslat tárgyában — egy

kis összefüggésre szolgáltatott alkalmat a baloldalnak.

A felirat mellett először is Madarász József tartott hosszú beszédet, s baloldali elbarátai közül később még Patay, Búszörmenyi, Bobory, Siklósy Csiky, Besze.

Deák Ferencz nagy tetszéssel fogadott beszéddel indokoltá az iránti indítványát, hogy elégséges a végzés vagy ha úgy tetszik „határozat”, s zajos éljenzéssel kísért beszéde végén megjegyezte: Én semmit se írtódom a határozati párthoz számítatni e dologban, valamint ha szükséges lesz, mindig ahoz fogok számítani! A Deák által formulázott végzés mellett szolt még Bartal, Szél József, Mocsáry, Nikolics, Rajner és Nyári.

A vita jövő ülésben folytatottik.

Austria tiltakozása

a porosz követ által tett állítások ellenében, melyekkel az a Frankfurtban jún. 1-sőjén Austria részéről tett emlékeztetőre kijelentése nyilatkozatot adott.

Ezen tiltakozás Austria részéről a jún. 9-iki jegyzékben foglaltatik, mit gróf Mensdorff gr. Károlyhoz intézett, s mely a „Wiener Abendpost” szerint következőleg hangzik:

„A porosz kir. követ ur egy, Berlinből f. hó 3-ról kelt sürgöny másolatát hagyá kezemnél, melyre a kir. kabinetnek, az 1-sői szövetség gyűlésében Austria által tett nyilatkozat adott alkalmat. Van szerencsém excidál ezen okiratot másolatban közölni.

Gróf Bismark megengedettnek tartá azon kíséreltet, miszerint az általunk Frankfurtban mondott szavak igazságát kétségbe vonja. Ezen kíséreltet a porosz kormány főnökének nem fog sikertülni. Az általunk mondottak mellett bizonyítékok mindenkinél még nagyon is emlékeztetőben vannak. Azok súlyosan terhelik a berlini kabinetet, s nem csak Austriában s a Poroszországon kívüli Németországban egyesült a közlekiismeret szava általánosan a miénkkel, hanem még magában Poroszországban is számos oly igazságkereső s független szellemű egyének vannak, kiknek ítéletére teljes bizalommal hivatkozhatnánk.

Azonban a porosz kir. kormány továbbá azt is kijelenti, hogy ő az általunk Frankfurtban tett lépésben saját szerződéses jogainak megsértését, s Austriának a gasteini egyezménytől világos elszakadását látja. Ezért följosítottnak hiszi magát, egyszerűen az 1864. oct. 30-iki bécsi béke szerződés terére térni vissza, s jelenti nekünk, hogy Holsteinban birtokostársi jogainak megőrzését. Manu fel tábornok kezébe tévé le. Tovább a gasteini szerződéstől állítólagos elszakadásunkból azon következtetést akarja vonni, miszerint nem illet többé bennünket azon jog, hogy Holstein rendeit összehívassuk.

Mi ezenannl ünnepélyesen tiltakozunk ezen állítások ellen, s Austria kormányáról mindennemű felelősséget elhárítunk, a berlini udvar azon határozatának komoly következményei iránt, miszerint a vizsályt most már a tények terére helyezi át. Tiltakozásunk indoklására először is megjegyezzük, hogy az Austria s Poroszország közötti egyezkedések a német szövetség jogait se meg nem változtathatták, se meg nem kelle változtatniok; s hogy egy oly szövetségi tag, mely kijelenti, hogy ő a szövetség alkotmányoszi határozatait el akarja ismerni, ez által nem csorbíthatja egy másik szövetségi tag jogait. Másodszor ki kell emelnünk, hogy a porosz kir. kormány maga részéről amaz egyezkedések kötelező erejét mind tetek, mind világos nyilatkozatok által már régóta megtagadá, s ezért elveszté azon jogot, miszerint Austriával szemben oly kötelezettségekre hivatkozhatnék, miket ő maga nem tisztelt. Az már akkor tulkévé magát azon elven, miszerint a schleswig-holsteini örökös kérdésnek csak Austriával egyetértésben kell megoldatnia. Midőn nem egy velünk kötött egyezkedés, hanem a porosz korona jogtudoosok véleményezésének alapján, a Schleswig-Holsteinbani souverainitási kérdést megoldottak nyilvánítá, s minden más vélemény párhivei ellen büntetői rendeleteket adott ki. Az a nélkül, hogy Austria beleegyezésének fenntartását szükségesnek vélte volna, később kész volt, a vita kérdést majd egy német parlamenthez, majd egy európai congressushoz utasítani. Miként emelhet ő papaszt az iránt, ha Austria oly egyetértés hiányában, melyet Poroszországra követelése lehetetlennek tetek, arra határozza el magát, hogy minden továbbit a német szövetség törvényes közlegére bizon? Az végre folyó évi ján. 26-ról kelt sürgönyében, tagadó válasza esetére azon világos záradékot állítá föl, hogy neki „egész politikája számára teljes szabadságot kell nyernie, s azt oly módon használnadja föl, a mint ezt Poroszország érdekeivel összhangzónak tartandja”; s gróf Bismark válaszuk vétele után a császári követnek kijelenté, hogy most már Poroszországra nézve ezen záradék hatása beállott. E szerint Poroszországra volt az, mely szóval s tettel, noha jogszertű ok nélkül, saját szabadságát az Austriával szemben vállalt kötelezettségektől visszakövetelé, s oly állást adott magának, mely a gasteini egyezmény által előállított állapot számára még csak egy teljesen praecarius tényleges birtoklás értékét hagyá meg. Austria mindazáltal ezen birtoklást tisztelte; az a gasteini szerződést nem mondá föl, s a cs. kormány az ezen

egyezmény czikkei által előállított ideigleneset háborítlanul hagyta volna fónállani a szövetség jövőbeli eldöntéséig. Midőn Poroszországra most már ezen ideiglenes helyébe önhatalmilag ismét az előbbi állapotot akarja állítani, s e czéliből csapatjait Holsteinba bevonultatja, maga részéről tényleg is végrehajtja a gasteini egyezmény megszegését, s ezért tiltakozásunk harmadszor azon alapszik, miszerint Poroszországra önsegélyhez folyamodott, s Holstein megszállása által nem csak Austriával szembeni szerződési viszonyát, hanem a német szövetségi okmány 11. cikkét is megsérté, s a bécsi zár-okmány 19. cikkének esetét idézé elő.

Midőn excidát megbizom, hogy a porosz kir. minister-elők ural a jelen sürgönyt másolatban közölje, egyébiránt magától értetűleg a csász. kormány számára mindazon lépéseket s elhatározásokat fonn kell tartanom, melyekre kényszerítve látandja magát, miután számára többé semmi más sem marad hátra, mint saját méltóságá s becsületének megőrzéséről, s a nem tisztelt jogok oltalmáról gondoskodni.

Fogadjja stb.

Mensdorff.

Bismark gróf körlevele

Austria jun. 1-én Frankfurtban adott nyilatkozata tárgyában.

Már régebben közöltem excidál ama sürgönyt, melyet f. évi május 7-én Mensdorff grófnak april 26-dikán az Elbe herczegségek tárgyában a Bécsben lévő királyi követhoz intéztem. Én ama közlésre szándékosan választottam a bizalmas alakot, melynél a másolat nem volt czélba véve, mert a tapasztalás engemet arra tanított, hogy az egyetértés nem mozdítatik elő oly levelezés által, mely azonnal közreboosztatik, és mert a királyi kormánynak komoly szadéka volt nyitva hagyni még a bécsi kabinet előtt a közlekedés lehetőségét. Okunk volt feltelni, hogy lépéseink Bécsben méltánylást fognak találni, és Mensdorff grófnak némely, Werther báró előtt tett észrevételeiből itélve, ez ugyan a lehetőség körében is fekűd. S valóban, közlekedés tartalma mindenütt, a hol valamit megtudtak belőle, szives közlekedés jelének tartották, mely a békefenntartása iránti reménynek erősítésére szolgálhatta. Hasztalan vártuk, hogy válasz fog érkezni, vagy hogy a császári követ valami nyilatkozatot fog adni e tárgyra nézve.

Éppen ellenkezőleg, mi vagunkunk kénytelenek az osztrák kormány a szövetségi gyűlésben jún. 1-jén adott nyilatkozatát válasznak tekinteni engedetlen közlekedésnek. Ama nyilatkozatban, mely a tényekkel ellenkező s Poroszországra nézve sértő retrospectív elmékedéseket tartalmaz, Austria a szövetségi gyűlés kezébe adja a schleswig-holsteini kérdés feletti határozást, egyszerűen pedig egy souverainitási cselekvényt jelent be, t. i. a rendek összehívását, melyet egymaga nem volt jogosítva végrehajtani. Azon pillanattól Austria ellállott a gasteini szerződéstől, s az újabb geographiai felosztást a régibb condominium viszonyait váltották fel. Mi Bécsben mindezen jogosulatlan és egyoldalú cselekvényt, mind a jogainkkal, ezekben a szövetségre való átruházásával elkövetett jogosulatlan rendelkezés ellen már megtettük tiltakozásunkat, s fenntartjuk magunknak a további lépéseket. De mindenek előtt kénytelen vagyok kijelenteni, hogy mi az osztrák kormány ezen eljárásában nem láthatunk egyebet, mint az egyenes kihívás szadékat és azon óhaját, hogy a szakadás és háboru erőszakosan idéztessék elő.

Minden hozzánk érkező közlemény megegyez abban, hogy Bécsben szilárdul el van határozva Poroszországra haddal való megtámadása. Ő Felsege kivánságára bizalmasan közölhetem önnel, hogy akkor, midőn mi Bécsbe küldök a fennemlített engesztelékeny nyilatkozatot, a király azon kötelességérzethől, hogy a békét fenntartsa, s a míg csak lehet, készséggel fogadott egy javaslatot, melyet Bécsben pártatlan oldalról tevének, s mely a királylyal először a miniszterium tudta nélkül közölletett, hogy meggyőződjék, vajlon az austriai császárt még folyvást a béke fenntartásának kivánsága lelkesíti-e. A javaslat abból állott, hogy a schleswig-holsteini és a német szövetség reformjának kérdése közösen tárgyalassék, s ez által mindkettő megoldása könnyíthetessék. Az alkudozások, melyeket a közbenjárók engesztelékeny kivánsága támogatott, mint ő felsége velem közli, csak azt bizonyították be, hogy nem létezik már megfelelő érzelem. Azok megmutatták, hogy a béke azon theoreticus kivánsága mellett is, melyet a császár táplál, tulnalkodik az egész tanácsban a háboru óhaját minden más tekintet felett; s még azok közt is, kik tudomásunk szerint korábban a háboru, sőt még a hadikészületek és fegyverkezések ellen is szavaztak — és hogy ezen óhaját most határozott befolyást nyert a császárra.

Nemcsak, hogy minden kétség hiányzott — bizalmas alkudozásokba bocsátkozni, s a kiegyenlítés lehetőségét megvitadni, hanem az osztrák államférfiak s a császár tanácsosai által tett olyan nyilatkozatok közöltettek a királylyal biztos és minden kétségben kívül álló forrásból, miszerint a császári miniszterek a háboru minden áron kívánják, részint a hadjárat eredménye iránti reményességből, részint, hogy belső nehézségeket

győzzenek le, sőt azon kijelentett szadékkal, hogy az osztrák pénzügyeken vagy porosz contributiókkal, vagy becsületes bankerottal segítsenek. Az osztrák kormány cselekvése ezen szadéknak becsületesen megfelel.

Fennebb említettem, hogy a német szövetség-nél tett nyilatkozatban egyenes kihívást kénytelenítettünk látni. Csak akkor van ennek értelme, ha az osztrák kormány az a czélya, hogy nyomban rá szakítson vellünk; mert lehetetlen, hogy azt várta volna, hogy jogainknak ezt a megtámadását mi nyugodtan elnézzük. Egy más kérdés, a Velenczére rótt kényszer-kölcson mutatja, hogy Austria Olaszország ellen a legszélsőbb eszközökhez folyamodik. Ezzel összhangzásban vannak a fenntartások, melyekkel a conferentiára meghívásra válaszolt, s a melyet minden hatalmasság visszautasításnak tekint. Miután a meghívás formája a hatalmasságok közti alkudozás után úgy volt szerkesztve, hogy Austria elfogadhatta, a nélkül, hogy ez által valamire kötelezve volna — éppen az austriai kabinet az, mely minden ily munkát semmivé tesz. E mögött nem láthatunk egyebet, mint szadékat, hogy Austria minden körülmények között háboru akar viselni Poroszországgal ellen, és az alkudozások által időt akar nyerni, hogy maga és szövetségesei elkészülhessenek. A háboru Bécsben el van határozva, csak arról van még szó, hogy a kezdésre az alkalmas pillanatot megválaszolja.

Ezen meggyőződés parancsolólag tolakodik előnkbe az újabb tények által, és mi azt hisszük, hogy csak elfoglaltság jöhet más eredményre. Ezen tények most hangosabban szólnak, mintsem a fecsegések, conjecturák, hibásan magyarázott közlések, léha hírek, hogy Poroszországra háboru készül, semmiségbe ne vesszűnek. Talán most hinni fogják nekünk, midőn ünnepélyesen tiltakozunk az állítás ellen, hogy mi a herczegségek iránti igényünket erőszakkal és birtokostársi jogaink nem tisztelésével akarjuk érvényesíteni. Most világosak lesznek az osztrák fegyverkezések valódi okai, és hogy miért tette lehetetlenné magatartása által e fegyverkezéseknek a congressus általi megszüntetését. Nyugodt lelkiismerettel hivatkozhatunk minden pártatlan államférfi ítéletére, hogy kettő közül melyik tartotta meg a legvégső pillanatil a békélfelkenyvetést és békeszeretetet.

Én kérem excidát, hogy e sürgöny értelmében nyilatkozzék a külügyminiszternek annál az udvarnál, melynél hitelesítve van.

Berlin, jun. 4.

Bismark.

Ref. közszinatá jun. 10. A templomi ünnepély folytatása a jegyzőkönyv szerint.

Sz. 7.

Közszinatont testületet főtiszt. püspök atyánk fia vezérlete alatt ünnepélyesen be megy a templomba; a gyülekezet éneklése után karének következik zenekísérettel; erre k. fehérvári esperes atyánk fia megkezdi a világos főtanáos által meghatározott és e napra rendelt gyász-isteniszteletet, boldog emlékeztű Bodola Sámuel atyánk fia felett buzgó imával, nem a panasos hangján emelkedik istenhez, hanem kegyes szívvél, mely vigaszt kér a vesztésért; hálát ad, hogy a megboldogultat ada anyaszentegyházunknak, megnyugvást talál, hogy az örömmünetet gyászszá változtatta; kéri, hogy szellemét tartsa meg közöttünk, anyaszentegyházunkat virágoztassa tovább és közöttünk terjesztvén a világozságot; áldást kér a királyra, nemzetre, anyaszentegyházunkra és az egész emberiségre.

A közébejött és zenével kísért karének után ugyancsak nevezett atyánk fia gyászbeszédet tartott I. Sámuel XXV. 1. „És meghala Sámuel és egybegyűlt izrael népe és siratá őtet és eltemeté. Megleg szavakkal és találó vonásokban mutatja fel megboldogult főtáborunknak képét, s vései be emlékeztét minden szívbe.

1. Mint papot és pedig a) a boldog emlékeztű apostola volt hiveinek, b) ajakán minden szó egy prófétai szent lelkesedés kimerithetetlen forrásából eredt, c) evangéliumi örömmel hirdette az isten jó kedvének esztendejét, e szavakkal: „Elközelgett a mennyeknek országa.” (Mát. 4. 17.) d) pásztora és tanítója volt hiveinek, a pap-ságot azonban csak négy évig folytatta; az isteni gondviselés.

2) magasabbra hívta el: papokat nevelő pályára. A megboldogult tanári pályán, e józan elveket vallotta és vitte át az életbe: megismerte tanítványait s erejűkhöz mérte, mit reájok bizott; szorgalmat, munkásságot kívánt, azt oltotta beléjük; de a munkásság csak úgy lehet áldásos, ha a szeretet szent érzelmét őrzik meg szívűkben. Ez elvekkel növelt fel egy nemzedéket szemei előtt, melytől remélte a megboldogult, s reméljük mi is, hogy kiküzdji a vallás és az igazság szent diadalát. E szép pályán nyerte el a közfőjegyzői díszes hivatal, hogy később egy munkás, buzgó főtáborral ajándékozza meg anyaszentegyházunkat, s végre bemutatja.

3. a püspöki hivatalban, mint a gondviselésből neki mutatott legmagasabb teren. Püspökségének ideje a legválságosabb időre esik, midőn az elpusztulásnak füve verte föl mezeinket, s romok jöttek az egykor jölettek; a néhai Bodola

Sámuel atyánk fia fölemelte a romba dől falakat, sőt többet tett: megújította a veszni indult hitet és vallásos életet. Erős kezébe vette a kormányt, atya volt a szenvedőkkel szemben, jótékony az elhagyottakkal, böles a zűldasztal mellett, következetes az igazság keresésében és szigorú a hiba, de elnéző a tévedés iránt.

Ime ez volt Bodola Sámuel atyánk fia. A 76 év alatt az ő jellemére is jöttek megpróbáltatások, terhes vesztések: de ő meg ingathatlan volt s mint hontalan vonult azon városba, hol most drága porrai nyugosznak. Legyen emlékezte áldott mindörökre; s áldott leend, mert érdemei ott vannak felirva, ki előt, tegnap mint ma és ezer esztendő is annyi, mint egy éjnek rövid vigyázása.

Ismét karének következett zenekísérettel, mely után főtiszt. püspök atyánk fia lépett a szószékre, nem hogy elhomályosítsa, de hogy megörökítse emlékeztét a megboldogultnak. Sotajjal ajkain, könyvekkel szemében, szívében kegyelettel hajolva meg emlékezte előtt, törekszik építeni a megvetett alapon. Ily eltűkélésel üdvözi a közszinatont e szavakkal: „Kegyelem nektek és békeség istentől, az atyától és a Jézus Krisztustól.” Ennél szebb szavakat, szebb áldást nem kérhet istentől az anyaszentegyházra most, midőn a feladat tömérdek volta előtt meghajlik a kegyelem istene előtt.

Meleg szavakban festi földi életünkben még az emberi kegyelem jótékony áldását is, meennyivel nagyobb istennek kegyelme, mely a léleknek kincese: a hit, a remény, a szeretet, de istennek kegyelme — hitünk, mely legbizonyosabb eszköze boldogságunknak, mert szívűnket nemesíti, megnyitja Krisztus előtt, lelkekét megvilágosítja s akarataunk megszenteli, hogy őt kövessük; szóval istennek kegyelme a vallás iránti fogékonyság, válságos buzgóság. Pál apostol is erre inti hiveit, hogy legyenek állhatatosak minden megpróbáltatások között: „kegyelem nektek istentől.”

Ilyen értelemben óhajja főtáborunk is erdélyi anyaszentegyházunk. Kegyelem nektek istentől, mert isten legnagyobb áldásának a vallásos buzgóságot tartja, s erre van szükségünk, hogy megtarthassuk anyaszentegyházunkat. Nem külső vesztéyek fenyegetik ezt, hanem a keserű csapások alatt elgyengült test lassu erősödése, mely csak akkor mehet tökéletességre, ha ideje megérkezik. Válságos időköt élünk, buzgóságunkat úgy mutat-hatjuk meg, ha ragaszkodunk törvényeinkhez. Továbbá józanon haladjunk az idő szellemével, a józan tanács és nem a szenvedély szavára kell figyelünk, ettől őriz meg a buzgóság. Harmadszor: ha anyaszentegyházunk önálló, önmagát kell fenntartania; áldozatot kell hoznunk templomaink, iskoláink, egyházaink érdekében: ezekben a lélek élete lesz halhatatlan, és ha testünköt tápláljuk, nem kell-e lélkűnköt is? Nemzetűnknek érdekei is közlekről vannak itt érintve, s ha szűk markuk lennénk, ezeket tennők nem kis veszélynek, „mert elvész a nép, mely tudomány nélkül való.” A mit templomainkét áldozunk, magunknak adjuk, a mit iskoláinknak tesszük, az a jövő. Erre kell hatni a magyar protest. papnak, nélkülözések, szenvedések és megpróbáltatások között is, azért „kegyelem nektek istentől.”

Főtáborunk beszéde második részével e szavakat folytatja: „Békeség istentől az atyától és a Jézus Krisztustól!”

Most midőn mindenfelől harci zaj vízhangzik, legbuzgóbban kell óhajtanunk ezt, hiszen csak ez teljesítheti reményeinket. De van ennél irtózatossabb is: az egy hazában lakó nemzetiségek, harciaszias egyenetlenkedés, a vallásfelekezettek ugyanazon nemzet fiait között. Ettől őrizkedjünk, hiszen az egyetértésben van az erő, hisz itt a béke istentől van az Ur Jézus Krisztus által, megmaradásunknak eszköze hát itt is csak a buzgóság lehet. Legyünk türelmesek a más véleményűekkel szemben, tartsuk tisztelben jogaikat, vetkezzük le a farizeusi felfuvalkodást s öltözzük fel a keresztényeni szeretet- és méltányosságot; de hogy másokkal békeben lehessünk, legyünk békeben önmagunkkal. De a béke alatt ne téltenséget értsünk: intőzni, rendezni, építeni való van sok; vállvetve, igaz buzgósággal és szives egyetértéssel, anyaszentegyházunk felvirul; e végre kegyelem nektek, kegyelem nekünk és békeség istentől az atyától és a mi Urunk Jézus Krisztustól.

Ezután karének következvén, Garda József a vizsgálatot megkezdi.

Az istenisztelet végeztével az iskolai épületben fényes dísz ebéd volt 250 terítéssel, hol szebbnél szebb felköszöntések tartattak a királyért, püspökért, b. Kemény Ferencz, gróf Mikó Imre őrnmlsgokért, a magyar országgyűlés munkálkodásának üdvös eredményéért, Deák Ferenczért, a főegyh. tanács deputátusáért sat.

A délutáni isteniszteleten predikált n. enyedi tract. díret. és gerendi pap Hegedűs Lajos. Mát. 8. 23—37. És mikor sat. mely gyönyörű bibliai kép után, annak benső szellemét fogván fel: életűnköt is egy viharos tengerhez hasonlítja, melyen szívűnk, mint egy sajka, ide s tova hanyatik és sokszor kiáltunk fel: „Uram! tarts meg minket, mert elvészünk!” s bár néha Jézus alszik itt is, de soba el nem távozik, s fölveszi e tételt: „Jézus az élet hajtója van.” I. Közéletünk, II. magánéletünk tengerén.

nát letenni, ha Franciaország bizonyos pénzüsszeg... előleggel nem segít rajta. A jun. 7-ki ministertanácsban elhatározta a francia kabinet, hogy a mexicói császár kívánságát nem fogja teljesíteni, Bazaine tábornagnak pedig meghagyja, hogy azon esetre, ha Miksa császár végrehajtandó szándékát, ő azonnal rendezzen újabb népszavazást.

Olaszország. Florenz, jun. 10. Comoba, hol már 9000 önkényes van, tegnap 900 jött Alexandriából és Egyiptom egyéb részeiből, kik saját költségükön szerelték föl magukat. Ezekkel 150 toborzott lovas arab jött és még többet is várnak Egyiptomból.

Ma a Tarentonál horgonyzó hajóhad egy része elbajgya azon kikötőt, hogy még ismeretlen irányba induljon. Minthogy néhány nap múlva várják már a háboru kitérését, mindenesetre nagy jelentőségű ily sok hadihajó elindulása. Albini és Vacca tengernagyok szintén elhagyták a tarentoi állomást, hol jelenleg még csak Persano admirál tartózkodik.

Németország. Berlin, jun. 7. A tegnapi előtti minisiter tanácskozásban, határozatba ment a háboru Austria ellen. Egy minisiter felszólalására — mint halljuk, Lippe gróf volt — hogy a nyugati hatalmak fáradozásai az utolsó pillanatban még az osztrák kormány határozatainak megváltoztatását idézhetik elő, mint beszéltek, tényekkel feleltek, melyek Austria engedékenységét mint lehetlent tüntetik fel. Mint tudósítanak, Poroszország Franciaországnak kedvező magatartását keresi, és már az árát is emlegetik, melyért azt megnyerheti. Hogy a chalonsi tábor csapatai már indulási parancsot kaptak, és hogy itteni hiva-

talos körökben egy francia figyelő-hadsereg felállításától a Rajnán, nem tartanak, bizonyos.

Berlin, jun. 8. A király a testőr hadtest tisztjei előtt oda nyilatkozott, hogy „Poroszország a készülő háboru alatt vagy diesteljes jövőnek, vagy előreláthatlan kimenetelnek néz eléje. A király szerencsés viszonylátást kíván; de ha a gondviselés másképp határozott, úgy a most elváltak soha nem fogják a királyt látni.”

Az állami hitelbank egyik küldöttsége előtt Bismark oda nyilatkozott, hogy Poroszország elleni mélyen átgondolt tervvel készítik elő a támadó háborut. Szerinte gróf Larisch austriai pénzügminisiter azt tanácsolja a császárnak, hogy Poroszországtól hadiköltségek fejében 500 milliót sajtoljon ki. Hozzátette, hogy Poroszországból a pénzüsszerek és uzsorások sok ezüstöt vittek ki Auszriába. Ezen ezüst visszahozatalának ideje bekövetkezett, az önfentartás kötelessége azt kívánja, hogy a porosz nép egész erejével lépjen fel. Poroszország a háboru fordítandó költségeit s áldozatokért aequivalentet fog követelni Németországtól.

Altona, jun. 11. A Kalik dandár kórháza és szállítható betegeti éppen az imént szállították át Hamburgba, hannoverai területre. A dandár csapatainak átszállíttatása ma éjjelre van kitérve. Holnap már az egész dandár túl a vizen lesz, hannoverai területen.

A porosz király, a hercegségek együtvértetésének megfelelőleg, azok közös képviselőjét akarja összehívni. Mindkét hercegség reideinek összehívására már is történnék előkészületek.

Ujabb. Brüsszel, jun. 11. Olaszországban az a feletti határozat, hogy támadásra mennek át, ha a háboru Németországban még egy ideig, halasztatnék, meg lenne áptapítva. — Beszélnek Angolország szorosabbj csatlakozásáról Franciaországhoz, oly eshetőségeket illetőleg, melyek Oroszországnak a török ügyekbe beavatkozása által idézethetnének elő.

London, jun. 11. Az alsóház ülésében Gladstone kiemelte, hogy az angol kormány soha sem tanácsolta hivatalosan Auszriának, mondjon le Veleuczeről, habár soha sem titkolta szon véleményét, hogy ez óhajandó.

A berlini „Volks-zeitung“-nak egy fentartással közölt híre szerint Murawieff Sz. Pétervárott egy nagy „összeesküvést“ fedezett fel a muszka nemesség között. Ennek folytán számosan fogattak volna el, többek közt egy Dolgorucki herceg is.

Gabonaár Kolozsvártt junius 14-kén 1866. (Alsó a. mérő, középár.) Tisztbúza 5 frt — kr. Elegybúza 3 frt 90 kr. Rozs 3 frt 75 kr. Árpa — frt — kr. Zab 1 frt 80 kr. Török-búza 4 frt — kr. Pityóka 1 frt 30 kr. Marhabús fontja belváros 13, külvárosban 11 kr.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről. Junius 15-kén: 5%, Nemzeti kölcsön 100 frt. 61.15. 5%, Metalliques 100 frt 57.50. — Bank-részvény 6.74. — Hitelintézeti részvény 200 forint 126.40. — London 10 ft st. 100 frt 23 1/2, kr 138.50. — Ezüst 139. — Cs. kir. arany 6.62. — 1860. kölcsön 73.40. Junius 11-kén: Földtehermentesi kötvény magyarországi 61. — Erdélyi 57.25.

T. és felelős szerkesztő DOZSA DÁNIEL.

Table with columns: Alsó ausztriai mérő, Tisztbúza, Elegybúza, Rozs, Árpa, Zab, Török-búza, Marhabús fontja. Includes sub-section 'Piaczi árak' and 'Krajczárokban'.

HIVATALOS. Sz. 1393. 1866. (205) (3-3)

Hirdetmény. A nagy-iklodi birtokosság arányosított korcsmajogának árverezés útján legelőbet igérnek folyó 1866-ik év július hó 1 ső napján kezdődőleg jövő 1869-dik év november 1-ső napjáig Nagy-Iklódon a helyszinén leendő bére adására folyó 1866-dik év június hó 21-dik napja tüzetvén ki, arra az árverezni szándékozók a megállapított 500 o. é. forint kikialtási árnak 10% bánatpénzzel ellátottan ezennel meghívotnak, az árverezési valamint egyéb feltételek az árverezés napján Nagy-Iklódon, addig pedig ezen nemes megye tisztsége irodájában, bár ki által is megtekinthetők.

NEM HIVATALOS. (209) (2-8)

Nuridsán Testvérek Kolozsvártt. 1/2-ed százalék és a postailleték megtérítése díjjert ajánljuk magunkat az erd. földtehermentesítési kötvényeknek új kamat-szelvények-keli ellátása kieszközlésére; igérvén e részben t. ez. megbizóinknak, hogy a kötvények kézhez vétele napjától számítva 8 napok alatt új szelvényekkel ellátva azokat viszont kézbesítendjük.

Valódi MOLL SEIDLITZ-PORA mely a párisi műkiállításán arany-érmét nyert. Középponti raktára a „Gólyához“ czimzett gyógyszer-tár Bécsben, és egyedül az alább megnevezett raktárakban kapható.

Figyelmeztetés. Miatán tapasztaltam, hogy az ugynevezett Seidlitz-por használati utmutatásokkal áruhatnak, melyek szóról szóra az enyim szerint utánozva, a közönség csalódására, még saját név-alírásomat is viselik, s ily módon azok külsőjokról itélve saját gyártmányaimmal könnyen felcserélhetők lévén, bator vagyok azért ezen hamisítások ellenébe óvasul mindenkit azon megjegyzéssel figyelmeztetni, miszerint az ilyenü szereknek megkülönböztetése végett, „az általam készített Seidlitz-por minden katulyája és minden egyes adag papir-burkolata hivatalos őrismény alatti saját véd-íparjegyemmel van ellátva.“

Valódi minőségben kapható csupán csak Kolozsvártt: RITTER Fr. özvegye és WOLFF J. gyógyszer-tárariba. Továbbá Beszterczen: Szongot György. Brassóban: Jekelius F. Dézsen: Krémer Sámuel. Főgaras: J. B. Gschader. M.-Vásárhelyt: Jeney Károly. Bucher M. és Burdats A. N. — Bányán: Haracek. Nagy-Károlyban: Schöberl.

Nagy-Szebenben: Müller gyógyszerész. N. Váradon: Janky Antal. Segesvártt: Misselbacher. Szász-Régen: Wachner & Schinker. Szászsebesen: Binder F. gyógyszerész. Szent-Ágothán: Knall K. gyógyszerész. Szárdabelyt: Schimert F. gyógyszerész. Szerethen: Sommer J. Zilahon: Harnath S. F.

norvégiai „Bergen“ városból való valódi DORSCH-MÁJHALZSIROLAJ raktárais. Ára egy nagyobb üvegnek 1 frt. 80 kr. egy kisebbnek 1 frt. 6. é. Az üvegek el vannak látva védmárkával és kimerítő használati utasítással.

MOLL A. gyógyszerész Bécsben, „zum Storch“, Tuchlauben. Ein junger Mann, anständiger Eltern, mit der erforderlichen Schulbildung versehen, der ungarischen und deutschen Sprache mächtig, wird zur Ausbildung im Comptoirfache unter sehr günstigen Bedingungen bei mir als Lehrling aufgenommen.

EISENHALTIGER CHINA-SYRUP VON GRIMAULT & Co. APOTHEKER, PARIS. Ezen gyógyszer tiszta kellemes alakban az orvosi kincs két leghatalmasb edző lényegét tartalmazza, ugymint: a vasat, mint vértink alkatrészét és a chinát, mint az edzőszerek legerősebbjét.

STEIN JÁNOS könyvkereskedésében Kolozsvártt. Harmath Józsefnél Tordán, Wittich Józsefnél Marosvásárhelyt, Dobray Nándornál S.-Udvarhelyt, Barthos Domokosnál S.-Szentgyörgyön, Vokál Jánosnál Nagyenyeden, Sidel Károlynál Brassóban, Wagner Józsefnél Károlyfehérvárt kapható: Egyházi szent beszédek, melyeket különböző alkalomra írt és mondott Péterfi Sándor hévízi pap. Uj folyam 3-dik és 4-dik füzet. Egy-egy füzet ára 1 frt. AZ ELÁTKOZOTT. Regény 4 füzetben. Irta egy névtelen abbé, franciaiból fordította Henter János. Ara 4 frt. TARTAROFF HERCEGNŐ vagy a CZÁRNŐ LEÁNYA. Történeti regény két kötetben. Irta Mühlbach Luiza, fordította B. Ara 2 forint.

Kövyár László. Erdélytörténelme. 6 kötet. 1-ső kötet: 2 frt. 2-dik kötet: 1 frt 80 kr. 3-dik kötet: A „Zápolyai kora.“ 2 frt. 4-dik kötet: A Báthoriak, Boeckai és Bethlenek kora. 2 frt 20 kr. 5-dik kötet: A Rákocziak és Apafiak kora. Ara 2 frt. 6-dik kötet: A gubernátorok kora. Ara 2 frt. Müller Jenő. Mionette. Regény. Franciaiból fordította F. H. L. 1 frt.

Ugyan csak STEIN JÁNOSnál a felső és legfelsőbb helyen megvizsgált s leirattilag helyeselt Freiwirth-féle írás-módszer. A szép- és gyors-írásban öntannulás végett; úgy szintén a nagy kereskedővilág előtt oly igen kedvelté lett, a legújabb vonalrendszer szerinti fő- és minden más üzleti könyveknek való IRODAI LAPOK s minden ezekhez tartozó írószerek. Az egész 8 órai magántanítás magyarázattal, a vonalrendszerrel és mutatóny-lappal és egy tolltartóval a magyar vagy német szépirásban csak 1 frt. Irodai szépirás példányok (Comptoir-Blätter) 2 nagy lap, vonalrend-szer-, magyarázat- és tolltartóval 2 frt.

Zikeli Henrik Brassóban ajánlja főraktárát Erdélyre a PETERLONGO J. fegyvergyárból Insbruckban, és dús választéku készletét vadászfegyverekben, vadász- és löveldei célpuskákban (Stutz), pisztolyokban és revolverekben a legjobb rendszerek szerint készülve; továbbá; vadászkésekben és mindennemű vadászati eszközökben gyári árak mellett. Árjegyzékek kívánatra bérmentesen küldetnek. Továbbá ajánlja nagyválasztéku és többféle alaku varró-gépeit.

600 erdélyi veder 1863-beli asztali bor eladó. Értekezhetni személyesen, vagy levél által B. B. jegy alatt, M.-Ujvártt. Szint-ügy megköstölhatni, Nagy-Enyeden a 95 számú piaci háznál.

Egy gyógyszerész segéd kerestetik. Egy jól képzett s a román nyelvre jártas nem okleveles gyógyszerész segéd, folyó év augusztus 1-jétől kedvező feltételek mellett Moldovaország Román városában alkalmazást nyerhet. Levelek KERESZTES gyógyszerészhez Románba címzendők.